ÖYKÜ

NEBİLE HANIM'IN OLMAYAN DİŞİ

ZEYNEP CEMALİ

Öykücü Zeynep Cemali aramızdan ayrılalı yedi yıl oldu. Güçlü ve etkileyici öyküleriyle, çocuk ve gençlik edebiyatına kendine özgü bir üslup kazandıran Cemali'nin 66. doğum gününü, daha önce hiçbir yerde yayımlanmayan öyküsüyle kutluyoruz.

Nebile Hanım kitapları, televizyonu, telefonu ve kendi gibi emekli üç beş dostuyla Ege'nin küçük bir sahil kasabasında yaşıyordu. Tek sorunu özlemdi. Oğlu, torunları burnunda tüterdi. Arkadaşlarıyla Çamlıca Tepesi'nde içtiği çayı, Kanlıca'da yediği yoğurdu arardı. Bunun için de nisan ayını iple çekerdi. Ayın başında hazırlanmaya başlar, yirmi ikisinde de yola çıkardı. 23 Nisan, torunu Sevgi'nin yaş günüydü.

İşte yine nisanın yirmi ikisiydi ve Nebile Hanım saatlerdir yoldaydı. Otobüs sanki tavanı isli puslu, bulut kaplı, sağlı sollu fabrikaların, işyerlerinin oluşturduğu sevimsiz bir tünelden geçiyordu. Oysa bir zamanlar bu yol, gelin duvağı gibi mayıs papatyalarıyla bezenir, İstanbul'da taçlanırdı.

Nebile Hanım olmayan dişinde bir sızı hissetti. 'Eyvah! Yine biri hasta,' diye içinden geçirdi. Sapasağlam dişlerinin neden sızladığını anlamak için, gençliğinde az dişçi dolaşmamıştı. Zamanla birer ikişer hepsi gitti. Yepyeni protezleri oldu. Hâlâ ara sıra da olsa bu sızıyı hissediyordu.

Yaşlı kadının çocukluğundan kalma bir sezgiydi bu. Ne zaman azıdişleri sızlasa, mutlaka tatsız bir haber alırdı.

Otobüs Harem'deki terminale girene dek, içi içini yedi kadıncağızın. Camın ardında, kendisini bekleyen oğlunu, gelinini, torunlarını sapasağlam gördüğünde ancak rahat bir soluk aldı. Ya arkadaşları?..

Heyecanla otobüsün kapısına yürüdü. Burak, babaannesini kucakladığı gibi indirdi aşağıya; Sevgi boynuna atıldı. Oğluyla, geliniyle kucaklaştı.

Arabada gülüşerek eve giderlerken, Nebile Hanım'ın dişi hep sızlıyordu. 'Sevgi biraz solgun. Gözleri de kızarmış. Sanki ağlamış...' diye geçirdi içinden. Dudağını büktü. 'Belki Burak'la dalaşmıştır. Öğreniriz.'

Akşam çaylarını içerlerken öğrendi Nebile Hanım, Sevgi'nin derdini. Dişinin sızısı geçmek bir yana, arttıkça arttı. Torununun derdi, yıllar yıllar önce kendi daha küçücük bir çocukken, babasının dükkânında yaşadığı olayın kopyasıydı.

Nebile Hanım'ın babası kuyumcuydu. Kızının da yanında olduğu bir gün genç bir adam geldi dükkâna. Elindeki mendille ağzını kapatmıştı. Diğer eliyle cebinden sargı bezine sarılı bir nesne çıkararak mırıldandı. "Kaç paraysa beyim..."

Nebile Hanım'ın babası sargı bezini açtı: Yeni çekilmiş altın bir diş. Şaşkın şaşkın adama baktı.

Adam sabırsız mırıldandı: "Kızım hasta da. Hastaneye yetişmem lazım."

Yutkundu küçük Nebile'nin babası. Kasasını açıp bir tomar para çıkardı, adama uzattı.

"Aman bey, bu çok para," diye mırıldandı, mendille ağzını kapatan adam.

"Yanında bulunsun. Dilerim kızın şifa bulur." Kızardı adam, başını önüne eğdi. "Hadi arkadaş, var git," diye devam etti babası. "Kızın şifa bulsun, hep birlikte güzel bir yemek yeriz."

Genç adam titreyen elleriyle parayı aldı ve ağlayarak dükkândan çıktı. Küçük Nebile babasına baktı. Ağlıyordu. Tezgâhın üstünde duran altın dişi sargı beziyle birlikte çöpe atarken mırıldandı. "Bu iş burada biter."

Bir ay içinde dükkânını devretti babası. Küçük Nebile de bir daha o dükkâna hiç gitmedi.

Şimdi, anımsıyordu yaşlı kadın. Dişi ilk o gün sızlamıştı. Üstelik şimdi, o adamın acısına benzer bir acıyla Sevgi'sinin yüreği yanıyordu.

Sıra arkadaşı Elif hastaydı. Açık kalp ameliyatı olması gerekiyordu. Gerekli parayı sağlamak için okulda kampanya düzenlemişler, kapı kapı dolaşmış para toplamışlar, ailesi de ellerinde avuçlarında ne varsa satmış savmıştı. Şimdi evlerini satıyorlardı, yine de yetmiyordu.

Sevgi içini çekerek, "Düşünsene babaanne, yarın 23 Nisan. Bizim bayramımız. Okulda tören var. Sonra da piknik. Kimse törene de pikniğe de gitmek istemiyor. Çünkü Elif yok. Kendini okula gelemeyecek kadar bitkin hissediyor," dedi.

Nebile Hanım'ın olmayan dişinin sızısı dal budak salmış, tüm bedenine yayılıyordu.

Oğlu, "Hadi kesin artık! Kadıncağız yoldan geldi. Neredeyse ağlatacaksınız," diye çıkıştı.

"Hayır!" diye oğlunu susturdu yaşlı kadın. "Üzüldüğüm doğru. Ama ağlamama gerek yok. Biz ne yapabiliriz, diye düşünüyorum." Çay bardağını sehpaya bıraktı.

Kucağındaki gitarın tellerini değiştiren Burak, "Yapacak bir şey kalmadı," dedi. "Dilenciler gibi evlerden para topladılar. Yetmedi. İşte evlerini satıyorlarmış. Belki..."

"Duygusuz!" diye ağabeyinin sözünü kesti Sevgi.

Kardeşinin öfkeli gözlerine bakan Burak, "Ne yani! Elif için biz de mi evimizi satalım?" diye terslendi.

Nebile Hanım'ın bedenini saran sızı kor oldu sanki, yüreği yandı. Dilini damağına yapıştırıp yutkundu.

Oğlu, birbirlerinin üzerine atılmaya hazır çocukların arasına girdi. "Atışmanıza gerek yok. Elinizden geleni yaptınız. Bundan sonra da sık sık arayın Elif'i, yalnız bırakmayın."

"Ama üzüntünüzü ona belli etmeyin," diyerek boynunu büktü anneleri. "Yazgı! İstesek de değiştiremeyiz. Kabullenmek gerekir."

"Yazgı beklemek değildir, sondur!" Nebile Hanım, sesi yüksek mi çıkmıştı, bilemedi. Ama hepsi suspus olmuştu. "Yapacak bir şeyler olmalı! Ya o yazgı, Elif'in sağlığına kavuşması ise?"

Oğlu içini çekti. "Evet, ama anne, çok para..."

Nebile Hanım bir süre düşündü. Büyük torununa baktı. Burak gitarını yere bırakmış, dirseklerini dizine dayayarak başını avuçlarının içine almıştı.

"19 Mayıs'ta siz de piknik yapıyor musunuz?" diye sordu.

Oğlan, "Evet, yarın ufaklıkların pikniği var. 19 Mayıs'ta da bizim," derken doğruldu. "Ama pek katılan olmaz. Tatilde takılacak o kadar çok yer var ki."

"İyi... Arkadaşlarınla, okul idaresiyle konuş; kimse bir yere takılmasın! Bu, özel bir piknik olsun."

Burak dudaklarını bükerken Sevgi merakla atıldı. "Bir şey mi yapacaksın babaanne?"

"Umut biterse umar kalmamış demektir. Bu da bence umursamazlıktır," diyerek devam etti Nebile Hanım. "Önümüzde yirmi, yirmi beş gün var. Bu piknik, Elif'i tanıyan herkesi bir araya toplamak için fırsat. Düşünüp değerlendireceğiz."

Sevgi oturduğu koltuktan fırladığı gibi babaannesinin boynuna atıldı. Oğlu, 'Sen neye el atarsan, tutar koparırsın anne,' dedi içinden. Gelini sessizce dudağını büktü.

Umutsuz, umursamaz Burak ise birden coştu. "Bizim çocukları toplarım. Şahane bir *rock* konseri veririz!"

Yaşlı kadın, hâlâ sızlayan dişine rağmen kanının hareketlendiğini, direncinin arttığını hissetti. Sevgi'nin saçlarını okşayarak fısıldadı. "Yarın pikniğe gitmek zorunda mısın?"

Aynı fısıltıyla yanıt verdi torunu: "Hayır."

"Güzel... Seni okuldan alırım. Hem doğum gününü kutlar, hem de gezeriz."

Nebile Hanım'ın o akşam başlayan telefon trafiği geç saatlere kadar sürdü. Ertesi gün, Moda'daki çay bahçesinde arkadaşlarıyla buluşacaktı. Özlem, yol yorgunluğu, üzünç derken kadıncağızın yaşlı bedeni hurdaya dönmüştü. Başını yastığa koyar koymaz uykuya daldı.

Okulun bahçesindeki 23 Nisan töreni sona erdiğinde, Sevgi koşarak Nebile Hanım'ın yanına geldi. Fuları kaymış, beresi yamulmuştu. "Babaanneee! Ağlamışsın sen, yoksa Elif?.."

"Hayır canım," diyerek torununun sözünü kesti. Fularını beresini düzelterek devam etti: "Geleceği gördüm ben... Elif'i kurtaramasak da, başka Elif'ler olmasın diye çalışmalıyız."

Babaannesinin ne demek istediğini pek anlamadı Sevgi. Boynunu bükerek, "Umutsuz musun?" diye sordu.

"Hayır canım; aksine, inançlıyım," diyerek torununu koluyla sardı. Söyleşerek bahçe kapısına doğru yürüdüler.

Önce nefis bir öğle yemeği yediler, ardından hediyelik eşya satan bir dükkâna girdiler. Sevgi, takılarını koyacağı fildişi bir kutuyu beğendi. Armağanı elinde dükkândan çıkarlarken, "Şimdi ne yapacağız?" diye sordu babaannesine.

"Çalışacağız," diye cevapladı Nebile Hanım. "İşimiz zor." Gözünü kırparak ekledi: "Onun için, çalışırken eğlenmeliyiz de."

Moda'daki çay bahçesine girerlerken, Sevgi, babaannesinin ne tasarladığını düşünüyordu. Onun ağzı kulaklarında ilerdeki masaya doğru yürüdüğünü görünce düş kırıklığına uğradı. Birkaç yaşlı, kendilerinden geçmiş kakara kikiri gülüşüyorlardı. Bu pinponlar akıl vermekten başka ne yapabilirdi! Sevgi babaannesine baktı; 'Umarım, onlar da senin gibidir,' dedi içinden.